

Un fill del nostre temps

Visat núm. 30
(octubre 2020)
Ödön von Horváth

El pare de totes les coses

Soc soldat.

I m'agrada ser-ho.

Al matí, quan el gebre cobreix els camps, o al vespre, quan la boira surt dels boscos, quan el blat es gronxa i la dalla espurneja, tant si plou com si neva o el sol riu, nit i dia..., sempre estic content d'haver-me allistat a l'exèrcit.

La meva vida torna a tenir sentit! Estava desesperat, tan jove i sense saber cap a on tirar. El món no ofería cap sortida i el futur estava mort. Jo ja l'havia enterrat.

Però ara torna a ser a les meves mans i no el penso deixar anar, ressuscitat d'entre els morts!

No fa ni mig any feia cua esperant que el comandant metge l'examinés. «Apte!», va dir el metge, i el futur em va donar uns copets a l'espatlla. Encara els sento.

I tres mesos després em van plantar una estrella al coll nu de l'uniforme, una estrella de plata. Per la bona punteria, el millor tirador del batalló de metralladores. Em van ascendir a caporal, que aviat és dit.

Sobretot a la meva edat.

Perquè soc un dels més joves de tota la unitat.

Però només per fora.

Per dintre soc més gran. I això és per culpa dels anys que vaig estar a l'atur.

Quan vaig deixar l'escola, em vaig convertir en un aturat.

Volia treballar d'impressor, perquè m'agradaven les grans màquines que imprimeixen els diaris, els del matí, el migdia i el vespre.

Però no hi va haver res a fer.

Tot va ser en va.

Ni com a aprenent en una impremta dels afores, no em van voler. Per no parlar del centre!

Les grans màquines deien: «Tenim més gent de la que ens cal. Treu-t'ho del cap, pallús!».

I m'ho vaig treure del cap, i del cor i tot, perquè tothom té el seu punt d'honor. Fins i tot un gos sense feina.

A passeig, rodes miserables, premses, èmbols, corretges de transmissió! A passeig!

Em van enviar a la beneficència, primer a l'estatal i després a la privada.

I ja em tens fent cua per un plat de sopa. A la porta d'un convent.

A la teulada de l'església hi havia sis estàtues de pedra. Sis sants. Cinc homes i una dona.

Jo em menjava la sopa.

Nevava i els sants tenien uns barrets alts i blancs.

Jo no en tenia, de barret, i esperava el desglaç.

Els dies es van anar allargant i les tempestes van amainar...

Jo em menjava la sopa.

Ahir vaig tornar a veure una mica de verd.

Els arbres floreixen i les dones es tornen transparents.

Jo també m'he tornat transparent.

Perquè duc una jaqueta arrossinada, i els pantalons van pel mateix camí...

La gent comença a esquivar-me.

Tinc el cap espès, ple d'idees boiroses.

A cada cullerada són més repugnants.

Tot d'una m'aturo.

Deixo l'escudella a l'empedrat. Està mig plena i sento un buit a l'estómac, però no en vull més.

No en vull més!

Els sants de la teulada contempen l'aire blau.

No, no vull més sopa! Cada dia el mateix aigüerol! Només de veure'l se'm gira el ventrell!

Llença-la d'una vegada!

Prou! A la merda!...

Els sants de la teulada em venten una mirada de reprovació.

No em mireu així des d'allà dalt, baixeu a ajudar-me aquí baix!

Necessito una jaqueta nova, uns pantalons..., una altra sopa!

Un canvi, senyors! Un canvi!

M'estimo més robar que pidolar!

I molts dels qui feien cua pensaven com jo, homes vells i de més joves... No eren pas els pitjors.

Ens hem fet un tip de robar, ja ho crec. Normalment articles de primera necessitat. Però també tabac i cigarrets, vi i cervesa.

Solíem anar als horts dels voltants. Quan l'hivern era a tocar i els feliços propietaris es resguardaven del fred a la cuina de casa.

Van estar a punt d'enxampar-me un parell de vegades, un cop en una caseta de banys.

Però em vaig escapar sense ser reconegut.

Pel gel, a l'últim moment.

Si la policia m'hagués agafat, ara tindria antecedents.

Però el gel em va donar un cop de mà, l'agent va caure tan llarg com era.

I els meus papers van continuar immaculats.

Cap ombra del passat no plana damunt els meus documents.

Soc una persona honrada, jo, va ser la desesperació del moment el que em va torçar del camí dret, com les canyes al vent..., durant sis anys dissortats. La situació cada cop es feia més costeruda i la pena al cor cada cop era més gran. Estava ben amargat, ves si no.

Però ja torno a estar content!

Perquè ara sé quin és el meu lloc.

Ödön von HORVÁTH: *Un fill del nostre temps*. Epíleg de Jordi Jané-Lligé. Juneda: Fonoll, 2020, p. 7-10.

Translated by Anna Soler Horta